



Vreme: 17.07.2026 17:02

Medij: euronews.rs

Link: <https://www.euronews.rs/srbija/drustvo/233267/drustvene-mreze-i-maloletnici-zabrane-ili-nadzor/vest>

Autori: Euronews Srbija

Teme: Evropska komisija

Naslov: Zabrane ili edukacija: Mogu li ograničenja na društvenim mrežama zaista zaštititi decu?

4517



Predlozi EU i Velike Britanije za ograničenje pristupa mrežama ponovo su otvorili pitanje zaštite dece na internetu.

Predlozi Evropske komisije i Velike Britanije za ograničavanje pristupa društvenim mrežama maloletnicima ponovo su otvorili pitanje koliko su zakonske zabrane efikasne u zaštiti dece u digitalnom okruženju. Sagovornici Euronews Srbija ocenjuju da tehnička rešenja mogu imati ograničen domet i da se lako mogu zaobići, dok dugoročne rezultate vide pre svega u edukaciji roditelja, otvorenoj komunikaciji u porodici i odgovornijem oblikovanju digitalnih platformi. Oni istovremeno upozoravaju i da prekomerno i naročito noćno korišćenje društvenih mreža može negativno uticati na mentalno zdravlje, razvoj i socijalizaciju dece i adolescenata.

Naime, prema najavama predsednice Evropske komisije Ursula fon der Lajen EK će predložiti da maloletnici mlađi od 13 godina imaju vremenski ograničen pristup društvenim mrežama, i to uz roditeljski nadzor. Istovremeno, vlada Velike Britanije je predložila noćnu zabranu korišćenja Instagrama, TikToka, ali i YouTube-a tinejdžerima uzrasta 16 i 17 godina, od ponoći pa sve do 6 časova ujutru.

IT stručnjak Strahinja Dejvić ocenjuje da je sprovođenje ovakvih zabrana u praksi veoma teško, jer postoje brojni načini da se one zaobiđu.

"Najčešći izgovor na internetu je: 'Imam 18 godina'". U nekoj meri su ove mere korisne, ali više služe da podsete roditelje da treba da kontrolišu decu nego što će zaista uspeti da ih spreče da koriste društvene mreže", rekao je Dejvić.

Prema njegovim rečima, algoritmi društvenih mreža nisu prilagođeni uzrastu korisnika, već njihov cilj ostaje što duže zadržavanje pažnje.

"Algoritam prati ono što volite da gledate. Njegov cilj nije da vam ponudi raznovrstan sadržaj, već da vas što duže zadrži na ekranu kako bi vam prikazao što više reklama", objasnio je on.

Dejvić smatra da bi veći efekat od novih zakonskih zabrana imalo osnaživanje roditelja da koriste postojeće alate za roditeljsku kontrolu.

"Edukacijom roditelja rešice se mnogo više stvari. Danas telefoni već imaju mogućnost da se određene aplikacije zaključaju posle određenog vremena. To je mnogo sprovodljivije nego pokušaj da se natera Meta ili TikTok da prikupljaju podatke o uzrastu svakog korisnika", kaže.

Psihijatar i psihoterapeut prof.dr Nevena Čalovska Hercog ocenjuje da razlozi za ograničenja postoje, ali da zabrana sama po sebi nije najbolje rešenje.

"Definitivno znamo da u formativnom periodu preterano i naročito noćno korišćenje interneta može veoma loše da utiče na mentalno, ali i fizičko zdravlje mladih. Međutim, zabrana nije toliko efikasna koliko bi bila promena unutar porodice", kaže ona.

Kako ističe, zabrane kod adolescenata često proizvode suprotan efekat.

"Ono što je zabranjeno mladima obično postaje još zanimljivije. Oni su prirodno radoznali. Zato savetujemo roditeljima da razgovaraju sa decom, da razvijaju kritičko mišljenje i da budu prisutni u njihovom digitalnom životu", kaže.





Vreme: 17.07.2026 17:02

Medij: euronews.rs

Link: <https://www.euronews.rs/srbija/drustvo/233267/drustvene-mreze-i-maloletnici-zabrane-ili-nadzor/vest>

Autori: Euronews Srbija

Teme: Evropska komisija

Naslov: Zabrane ili edukacija: Mogu li ograničenja na društvenim mrežama zaista zaštititi decu?

Govoreći o predlozima da se maloletnicima ograniči korišćenje društvenih mreža tokom noći, ona navodi da istraživanja pokazuju pozitivne efekte takvih mera, pre svega zbog značaja sna.

"Noć je namenjena odmoru. Pažnja, koncentracija i druge kognitivne funkcije zavise od kvalitetnog sna, a fiziologija jasno govori da je noć vreme za spavanje, naročito u periodu razvoja", kaže.

Ipak, smatra da dugoročna zaštita dece ne može da počiva isključivo na restrikcijama.

"Najefikasnije je ono što se dešava u porodici. Važna je komunikacija, otvoren odnos i prisutnost roditelja. Nisam za kontrolu, ali jesam za nadzor", kaže ona.

Na pitanje gde vidi razliku između kontrole i nadzora, odgovara da je ona suštinska.

"Kontrola je restriktivna i dete je doživljava kao nametanje. Nadzor podrazumeva razgovor, upozorenja i zajedničko razumevanje rizika - da ne ostavlja lične podatke, lokaciju ili informacije koje ga mogu izložiti sajber nasilju", kaže.

Oba sagovornika saglasna su da tehnologija sama po sebi nije problem, već način na koji se koristi. Dević smatra da je nerealna pokušaj vraćanja na period bez digitalnih platformi i da je važnije razvijati digitalnu pismenost nego uvoditi zabrane.

"Tehnologija je neutralna. Stvar je u tome kako je koristimo. Umesto da pokušavamo da vratimo vreme unazad, potrebno je da deci objasnimo koje su realne posledice neodgovornog ponašanja na internetu - isto kao što ih učimo da pogledaju levo i desno pre nego što pređu ulicu", kaže.

Detaljnije o ovoj temi pogledajte u videu koji se nalazi u tekstu.

